

"Mâsum çocukların hastalıklarını, o nazik vücutlara bir idman, bir riyazet ve ileride dünyanın dağdağalarına mukavemet verdirmek için bir şırınga ... Hayat-ı dünyeviyesine ait çok hikmetlerle beraber ve ..." ifadelerini devamıyla açıklar mısınız?

"Mâsum çocukların hastalıklarını, o nazik vücutlarına bir idman, bir riyazet ve ileride dünyanın dağdağalarına mukavemet verdirmek için bir şırınga ve bir terbiye-i Rabbâniye gibi, çocuğun hayat-ı dünyeviyesine ait çok hikmetlerle beraber ve hayat-ı ruhiyesine ve tasaffî-i hayatına medar olacak büyüklerdeki keffâretü'z-zünub yerine, mânevî ve ileride veyahut âhirette terakkiyât-ı mâneviyesine medar şırıngalar nev'indeki hastalıklardan gelen sevap, peder ve validelerinin defter-i a'mâline, bilhassa sırr-ı şefkatle çocuğun sıhhatini kendi sıhhatine tercih eden validesinin sahife-i hasenâtına girdiği, ehl-i hakikatçe sabittir."(1)

Hastalığın hem insan bedenini hem de insan ruhunu terbiye edip dayanıklılığını geliştiren bir yönü vardır. Nasıl askerler düşmana karşı hazırlıklı olmak için sürekli idman ve tatbikat yaparlar, aynı şekilde bebek ya da çocuk da ileriki yaşlarında hem bedenen hem de ruhen sağlam ve dayanıklı olmak için birtakım hastalık ve sıkıntılara maruz kalıyorlar. Hastalık ve sıkıntılar onlar için bir idman ve tatbikat olmuş oluyor. Çocuk ve bebelerin ateşlenmeleri kabakulak, suçiçeği gibi hastalıklara nerde ise rutin bir şekilde maruz kalmaları, ileriki hayatlarında bedeninin savunma mekanizmasını sağlam kılmak içindir diyebiliriz.

Hastaliksız ve sıkıntısız, nazlı ve şımarık bir şekilde büyüyen çocuk, hayatının geri kalan kısmında daima kırılacak ve savunmasız kalarak hayatın ağır şartlarında ezilecektir. Hatta egoist ve merhametsiz kişilikler genelde bu tarzda olan çocuklardan çıkıyor. Ama çocukluğunda belli sıkıntı ve hastalıklar ile terbiye görmüş ve musibetlere karşı bağışıklık kazanmış bir kimse, ileriki süreçlerde gayet olgun ve gayet dayanıklı bir kişilik kazanacaktır ve kazanmaktadır.

(1) bk. [Lem'alar, Yirmi Beşinci Lem'a](#).